

Таким чином, запровадження кримінальної відповідальності у цій сфері буде дієвим стимулом та допоможе у майбутньому запобігти трагічним подіям, подібним до авіакатастрофи боїнгу 737. Крім того, якнайшвидшого ухвалення потребує Проєкт Авіаційної транспортної стратегії на період до 2030 року [1], у положеннях якої є шляхи розв'язання існуючих проблем у сфері безпеки авіаційного транспорту. Тому що, такі заходи допоможуть значно покращити ситуацію стосовно забезпечення безпеки польотів, що сприятиме більш ефективному захисту прав пасажирів міжнародних авіаційних перевезень, здійснюваних вітчизняними авіакомпаніями, а також персоналу таких повітряних суден.

Література

1. Авіаційна транспортна стратегія на період до 2030 року: проєкт. URL: www.mtu.gov.ua (дата звернення: 02.10.2020).

2. Банчук-Петросова О. Проблеми регулювання міжнародних авіаційних перевезень пасажирів та шляхи удосконалення законодавства. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 351-355.

3. Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України від 21 бер. 2017 р. № 1965-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1965-19> (дата звернення: 02.10.2020).

4. Верховна Рада схвалила заяву щодо відповідальності Ірану за збиття літака МАУ. URL: https://zaxid.net/verhovna_rada_poklala_povnu_vidprovidalnist (дата звернення: 02.10.2020).

УДК 342.95:656.7(043.2)

Каверіна В.В., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Поліщук І.В., старший викладач

ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ

Відповідно до ст. 32 Закону України «Про транспорт» від 10.11.1994 р. до складу авіаційного транспорту входять підприємства повітряного транспорту, що здійснюють перевезення пасажирів, вантажів, багажу, пошти, аерофотозйомки, сільськогосподарські роботи, а також аеропорти, аеродроми, аероклуби, транспортні засоби, системи управління повітряним рухом, навчальні заклади, ремонтні заводи цивільної авіації та інші підприємства, установи та організації незалежно від форм власності, що забезпечують роботу авіаційного транспорту [1].

Тобто можна сказати, що нормативно-правове регулювання торкається багатьох сфер цього роду діяльності, а не тільки повітряних суден, як може здатися на перший погляд.

Основним нормативно-правовим актом, що регулює правовідносини у сфері авіації, є Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. Ним регулюється діяльність користувачів повітряного простору України з метою задоволення інтересів України та її громадян і забезпечення безпеки авіації – усіх видів підприємств, організацій та установ, діяльність яких спрямована на створення умов та використання повітряного простору людиною за допомогою повітряних суден. Дія Повітряного кодексу України поширюється на всіх користувачів повітряного простору України в частині, що їх стосується, як на території України, так і за її межами, якщо закони країни перебування користувача не передбачають іншого [2].

Діяльність у сфері авіаційного транспорту не може бути хаотичною, а тому вона повинна відповідати авіаційним правилам, які визначають і регулюють порядок діяльності авіації України з метою забезпечення безпеки польотів і екологічної безпеки. Авіаційні правила мають єдину структуру, містяться у Зводі авіаційних правил України, що розміщений на офіційному веб-сайті Державної авіаційної служби України, і не повинні суперечити положенням Конвенції про міжнародну цивільну авіацію та Додаткам до неї [3, с. 106].

Однією з важливих сфер правового регулювання авіаційного транспорту є обов'язкова реєстрація цивільних повітряних суден. Нормативно-правовою базою регулювання цієї сфери є конвенція «Про міжнародну цивільну авіацію», Повітряний кодекс України, а також частина 47 Авіаційних правил України, що носить назву «Правила реєстрації цивільних повітряних суден в Україні». Державні повітряні судна підлягають реєстрації у реєстрі державних повітряних суден України. Правила реєстрації державних повітряних суден України встановлює Міністерство оборони України.

Майже 50% нормативно-правової бази, що регулює діяльність авіаційного транспорту, складають нормативно – правові акти, пов'язані з сертифікацією повітряних суден. По-перше, сертифікації підлягає тип цивільного повітряного судна. По-друге, сертифікації підлягає екземпляр цивільного повітряного судна. На зовнішню поверхню цивільних повітряних суден повинні бути нанесені державний і реєстраційний розпізнавальні знаки. Допускається також нанесення на повітряне судно додаткових знаків (символів, написів, емблем та ін.) за погодженням з державним органом з

питань сертифікації і реєстрації. Кожному цивільному повітряному судну України, обладнаному засобами радіозв'язку, надається позивний номер і позивний радіосигнал. Саме ці ознаки є показниками того, що повітряне судно пройшло процес сертифікації.

Основним нормативно-правовим актом, що регулює польоти повітряних суден у повітряному просторі України є наказ Держаної авіаційної служби України про затвердження Авіаційних правил України «Загальні правила польотів у повітряному просторі України». Політ повітряного судна – його переміщення у повітряному просторі, а також зависання. До польоту допускається повітряне судно, яке споряджене і перебуває у справному стані згідно з експлуатаційно-технічною документацією. У повітряному просторі України або в окремих його районах польоти повітряних суден можуть бути повністю заборонені або обмежені за висотою, у часі та напрямках у порядку, встановленому положенням про використання повітряного простору України [4].

Підсумовуючи усе вище сказане, можемо зробити висновок, що діяльність авіаційного транспорту торкається багатьох сфер, тому і нормативно-правове регулювання є великим за своїм змістом та обсягами. Це все пов'язано з тим, що діяльність авіаційного транспорту пов'язана не лише з безпосередньою експлуатацією повітряних суден, а й з засобами, які дають можливість користуватися літальними апаратами, починаючи від аеродромів, закінчуючи сертифікацією та реєстрацією суден.

Література

1. Про транспорт: Закон України від 10 лист. 1994 р. № 232/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-80#Text> (дата звернення: 09.10.2020).

2. Повітряний кодекс України від 19 трав. 2011 р. № 3393-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17> (дата звернення: 09.10.2020).

3. Шелухін М.Л., Антонюк О.І. Транспортне право України: підруч. Київ: Вид. Дім «Ін Юре», 2008. 896 с.

4. Авіаційні правила України «Загальні правила польотів у повітряному просторі України»: затв. наказом Державної авіаційної служби від 06 лют. 2017 р. № 66/73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0654-17#Text> (дата звернення: 09.10.2020).